

NEMZETI VÁLASZTÁSI BIZOTTSÁG
ELNÖK

Iktatószám: NVB/44-10/2018.

**Kövér László úr részére
az Országgyűlés elnöke**

Budapest
Kossuth tér 1-3
1357

ORSZÁGGYŰLÉS
ELNÖKI TITKÁRSÁG
Érkezett: 2018.07.12.
Iktatószám: OE-41/309-1/2018.
Melléklet: 4 darab

Országgyűlés Hivatala

Irományszám: H/839

Érkezett: 2018 JÚL 13.

Tisztelt Elnök Úr!

Valamely népcsoport honos népcsoporttá nyilvánításának szabályait a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (a továbbiakban: Nektv.) és a népszavazás kezdeményezéséről, az európai polgári kezdeményezésről, valamint a népszavazási eljárásról szóló 2013. évi CCXXXVIII. törvény (a továbbiakban: Nsztv.) tartalmazza.

A Nektv. 148. § (3) bekezdése szerint, ha a törvény 1. mellékletében felsoroltakon kívül további nemzetiség kíván bizonytságot tenni arról, hogy megfelel a törvényi feltételeknek, legalább ezer, magát az adott nemzetiséghez tartozónak valló, a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek választásán szavazati joggal rendelkező magyar állampolgár választópolgár kezdeményezheti a nemzetiség Magyarországon honos népcsoporttá nyilvánítását.

Váradi Barna magánszemélyként 2017. június 28-án a székely népcsoport honos népcsoporttá nyilvánítása tárgyában az alábbi kezdeményezést nyújtott be a Nemzeti Választási Bizottsághoz: „A magyarországi székelyek a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (a továbbiakban: nemzetiségi törvény) 148. § (3) bekezdésének felhatalmazása alapján bizonytságot kívánnak tenni arról, hogy megfelelnek a nemzetiségi törvényben foglaltaknak. Ezen oknál fogva alulírottak kijelentjük, hogy a székely nemzetiséghez tartozónak valljuk magunkat!”

A kezdeményezést a Nemzeti Választási Bizottság 2017. július 25-én meghozott, 94/2017. számú határozatával hitelesítette, mely döntést a Kúria Knk.VII.37.689/2017/2. számú, 2017. november 7-én kelt végzésével helybenhagyta.

Váradi Barna az aláírásgyűjtésre nyitva álló 120 napos határidőn belül kezdeményezése támogatására több mint ezer, magát a székely nemzetiséghez tartozónak valló, a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek választásán szavazati joggal rendelkező magyar állampolgár választópolgár érvényes aláírását gyűjtötte össze. Az aláírási-ellenőrzés eredményéről szóló 996/2018. számú NVB határozat 2018. július 10-én emelkedett jogerőre.

A Bizottság a Nektv. 148. § (5) bekezdése alapján a székelyek honos népcsoporttá nyilvánítása törvényi feltételeinek fennállásáról kikérte a Magyar Tudományos

Akadémia elnökének állásfoglalását is, melyet a 996/2018. számú határozattal együtt jelen levélem mellékleteként megküldök.

Kérem Elnök Urat, hogy a csatolt dokumentumok alapján szíveskedjék tájékoztatni az Országgyűlést a kezdeményezésről.

Budapest, 2018. július 11.

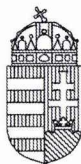

Megkülönböztetett tisztelettel:

Prof. Dr. Patyi András

Melléklet:

- az MTA elnökének állásfoglalása (hiteles másolat)
- az NVB 996/2018. számú határozata (hiteles másolat)

NEMZETI VÁLASZTÁSI BIZOTTSÁG

A Nemzeti Választási Bizottság 996/2018. számú határozata

A Nemzeti Választási Bizottság Váradi Barna magánszemély (a továbbiakban: Szervező) által benyújtott, a székelyek honos népcsoporttá nyilvánítására irányuló kezdeményezés aláírásainak ellenőrzése tárgyában – 10 igen és 0 nem szavazattal – meghozta a következő

határozatot:

A Nemzeti Választási Bizottság megállapítja, hogy

„A magyarországi székelyek a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX törvény (a továbbiakban: nemzetiségi törvény) 148. § (3) bekezdésének felhatalmazása alapján bizonyosságot kívánnak tenni arról, hogy megfelelnek a nemzetiségi törvényben foglaltaknak. Ezen oknál fogva alulírottak kijelentjük, hogy a székely nemzetiséghez tartozónak valljuk magunkat!”

honos népcsoporttá nyilvánítás iránti kezdeményezés támogatására gyűjtött érvényes aláírások száma legalább ezer.

A határozat ellen a meghozatalától számított 5 napon belül az ügyben érintett természetes és jogi személy, jogi személyiség nélküli szervezet személyesen, levélben vagy elektronikus dokumentumként a Kúriához címzett bírósági felülvizsgálat iránti kérelmet nyújthat be a Nemzeti Választási Bizottságnál (1054 Budapest, Alkotmány u. 3., levélcím: 1397 Budapest, Pf.: 547., e-mail: nvb@nvi.hu). A bírósági felülvizsgálat iránti kérelmet úgy kell benyújtani, hogy az legkésőbb 2018. július 10-én 16.00 óráig megérkezzen. A bírósági eljárásban az ügyvédi képviselet kötelező. A jogi szakvizsgálóval rendelkező személy – a szakvizsga-bizonyítvány egyszerű másolatának csatolásával – saját ügyében ügyvédi képviselet nélkül is eljárhat. A bírósági felülvizsgálat iránti kérelem elektronikus dokumentumként való benyújtása esetén a kérelem benyújtójának jogi képviselője minősített elektronikus aláírásával látja el a kérelmet. Az elektronikus dokumentumként benyújtott kérelem mellékleteit oldalhű másolatban elektronikus okirati formába kell alakítani. A bírósági eljárás nem tárgyi illetékmentes. A felülvizsgálati kérelem benyújtóját tárgyi illeték-feljegyzési jog illeti meg.

Indokolás

I.

[Az aláírások ellenőrzésének megállapításáról való rendelkezés]

[1] A Nemzeti Választási Bizottság 2017. július 25-én hozott 94/2017. számú határozatával hitelesítette Szervező 2017. június 28-án benyújtott „A magyarországi székelyek a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX törvény (a továbbiakban: nemzetiségi törvény) 148. § (3) bekezdésének felhatalmazása alapján bizonytságot kívánnak tenni arról, hogy megfelelnek a nemzetiségi törvényben foglaltaknak. Ezen oknál fogva alulírottak kijelentjük, hogy a székely nemzetiséghez tartozónak valljuk magunkat!” honos népcsoporttá nyilvánítás iránti kezdeményezését.

[2] A Kúria 2017. november 7-én kelt Knk.VII.37.689/2017/2. számú végzésével a Nemzeti Választási Bizottság 94/2017. számú határozatát helybenhagyta. A támogató aláírások gyűjtése a hivatkozott végzésnek a Magyar Közlönyben való közzétételét és Szervezőnek a népszavazás kezdeményezéséről, az európai polgári kezdeményezésről, valamint a népszavazási eljárásról szóló 2013. évi CCXXXVIII. törvény (a továbbiakban: Nsztv.) 14. § (1) bekezdése szerinti ajánlóívek iránti igénylésének teljesítését követően kezdődhetett meg.

[3] Az Nsztv. 18. § (1) bekezdése alapján az országgyűlési képviselők általános választásának napját megelőző és követő negyvenedik nap között szünetel az aláírásgyűjtés, ezért az Nsztv. 19. § (1) bekezdése szerinti 120 napos aláírásgyűjtés két részletben zajlott, 2017. december 1 – 2018. február 27., majd 2018. május 18. – 2018. június 17. között.

[4] Szervező mindkét gyűjtési időszakban a törvényes határidőn belül – 2018. február 26-án és június 15-én – nyújtotta be az aláírásgyűjtő íveket.

[5] Az Nsztv. 19. § (1) bekezdése alapján az aláírások ellenőrzése a Nemzeti Választási Iroda feladata.

[6] A nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (a továbbiakban: Nektv.) 148. § (3) bekezdése alapján, ha a törvény 1. mellékletében felsoroltakon kívül további nemzetiség kíván bizonytságot tenni arról, hogy megfelel a feltételeknek, legalább ezer, magát e nemzetiséghez tartozónak valló, a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek választásán szavazati joggal rendelkező magyar állampolgár választópolgár kezdeményezheti a nemzetiség Magyarországon honos népcsoporttá nyilvánítását.

[7] A Nektv. hivatkozott rendelkezése és az Nsztv. 21. § (5) bekezdés b) pontja alapján a Nemzeti Választási Irodának az aláírások ellenőrzését addig kellett folytatnia, amíg bizonyossá nem vált, hogy az érvényes aláírások száma az ezret eléri, vagy ezer alatt marad.

[8] A Nemzeti Választási Irodának az Nsztv. 21. § (9) bekezdése szerinti tájékoztatása alapján megállapítható, hogy a 2018. február 26-án és június 15-én

benyújtott aláírásgyűjtő íveken szereplő érvényes aláírások száma, figyelembe véve a kezdeményezés hitelesítésre történő benyújtását támogató választópolgárok számát is, 1022.

[9] A Nektv. 148. § (5) bekezdése szerint a Nemzeti Választási Bizottság az eljárása során köteles kikérni a Magyar Tudományos Akadémia elnökének állásfoglalását a törvényi feltételek fennállásáról.

[10] A Magyar Tudományos Akadémia elnökének állásfoglalása 2018. január 16-án érkezett meg a Nemzeti Választási Bizottsághoz.

[11] Tekintettel arra, hogy a székelyek honos népcsoporttá nyilvánítására vonatkozó kezdeményezés teljesíti a Nektv. 148. § (3) bekezdésében foglalt feltételt, mivel a kezdeményezést legalább ezer, magát a székely nemzetiséghez tartozónak valló, a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek választásán szavazati joggal rendelkező magyar állampolgár választópolgár támogatta, a Bizottság felhatalmazza elnökét, hogy a határozat jogerőre emelkedését követően az ellenőrzés eredményéről és a Magyar Tudományos Akadémia elnökének állásfoglalásáról tájékoztassa az Országgyűlés elnökét.

II.

[A személyes adatok védelmére vonatkozó rendelkezések]

[12] A Nemzeti Választási Bizottság az Nsztv. 24. § (4) bekezdése értelmében felhívja a Nemzeti Választási Irodát, hogy jelen határozat jogerőre emelkedését követő 30 nap elteltével a benyújtott aláírásgyűjtő íveket, valamint a technikai nyilvántartást semmisítse meg.

III.

[A határozat alapjául szolgáló jogszabályi rendelkezések]

[13] A határozat a Nektv. 148. §-án, az Nsztv. 14. § (1) bekezdésén, a 18. § (1) bekezdésén, a 19. § (1) bekezdésén, a 21. § (1) bekezdésén, az (5) bekezdés a) pontján, (8) és (9) bekezdésein, a 22. § (3) bekezdésén, a 23. § (1) bekezdésén, a 24. § (4) bekezdésén, a jogorvoslatról szóló tájékoztatás az Nsztv. 1. §-án, a 28. § (1) bekezdésén, a választási eljárásról szóló 2013. évi XXXVI. törvény 222-225. §-án, az illetékekről szóló tájékoztatás az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 37. § (1) bekezdésén, 43. § (7) bekezdésén, valamint a 62. § (1) bekezdés s) pontján alapul.

Budapest, 2018. július 5.

Prof. Dr. Patyi András s.k.
a Nemzeti Választási Bizottság
elnöke

Kiadmány hitelül

Tisztviselő

Iktatószám: 5094/3/2017/KIF

Előadó: Járdi Roland

Tárgy: székelyek honos népcsoporttá
nyilvánítással kapcsolatos állásfoglalás

Melléklet: 1 db

Patyi András elnök úr részére

Nemzeti Választási Bizottság

Budapest

Alkotmány u.3.

1054

Tisztelt Elnök Úr!

Köszönettel megkaptuk az NVB/155-4/2017 iktatószámú levelét a magyarországi székely nemzetiség honos népcsoporttá nyilvánítása iránti kezdeményezés ügyében. Tájékoztatom, hogy a szakterületileg illetékes MTA Társadalomtudományi Kutatóközpont 2017. december 12. napján kelt 1-FOIG/33-5/2017 iktatószámú szakmai állásfoglalásában a székelyek honos népcsoporttá nyilvánítását nem támogatta, arra való tekintettel, hogy a székely azonosságtudat jóval inkább egy sajátos területi-közösségi identitás, amely a magyar nemzet részeként, azon belül jól elkülöníthetően regionálisan határozza meg önmagát.

Az uralkodó történettudományi, régészeti, néprajzi és nyelvészeti álláspontok a székelyeket etnokulturális értelemben vett modern magyar nemzet részének tekintik. Ennek megfelelően az MTA nem javasolja a székelyek magyarországi nemzetiségként való hivatalos elismerését. Mellékletként csatolom az MTA Társadalomtudományi Kutatóközpont Kisebbségkutató Intézetének állásfoglalását a magyarországi székely nemzetiségi kezdeményezésről.

Kérem az állásfoglalás szíves figyelembevételét az eljárás során.

Budapest, 2017. december 20..”

Üdvözlettel

Lovász László

**Az MTA Társadalomtudományi Kutatóközpont Kisebbségkutató Intézetének
állásfoglalása a magyarországi székely nemzetiségi kezdeményezésről**

Jogi keret, előzmények

A hatályos, a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (a továbbiakban Nektv.) 148. § (3)-(6) értelmében lehetőség van a törvény 1. mellékletében felsorolt (taxált) tizenhárom nemzetiség (bolgár, görög, horvát, lengyel, német, örmény, roma, román, ruszin, szerb, szlovák, szlovén, ukrán) körének bővítésére:

„(3) Ha az 1. mellékletben felsoroltakon kívül további nemzetiség kíván bizonytságot tenni arról, hogy megfelel a feltételeknek, legalább ezer, magát e nemzetiséghez tartozónak valló, a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek választásán szavazati joggal rendelkező magyar állampolgár választópolgár kezdeményezheti a nemzetiség Magyarországon honos népcsoporttá nyilvánítását. Az eljárás során a népszavazás kezdeményezéséről, az európai polgári kezdeményezésről, valamint a népszavazási eljárásról szóló törvénynek az országos népszavazás kezdeményezésére vonatkozó rendelkezéseit kell alkalmazni, a (4) és (5) bekezdésben foglalt eltéréssel.

(4) A kezdeményezés szervezője az a magyar állampolgár választópolgár lehet, aki a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek választásán választható.

(5) A Nemzeti Választási Bizottság az eljárása során köteles kikérni a Magyar Tudományos Akadémia elnökének állásfoglalását a törvényi feltételek fennállásáról.

(6) Az Országgyűlés elutasító döntésének meghozatalától számított egy éven belül ismételt kérelem nem terjeszthető elő.”

Várad Barna magánszemély 2017. június 28-án kezdeményezést nyújtott be a Nemzeti Választási Bizottsághoz (NVB) a székely népcsoport honos népcsoporttá nyilvánítása tárgyában. A kezdeményezést az NVB a július 25-én kelt 94/2017. sz. határozatával hitelesítette, amely a Kúria Knk. VII.37.689/2017/2. sz. végzésével november 7-én jogerőre emelkedett. A népszavazás kezdeményezéséről, az európai polgári kezdeményezésről, valamint a népszavazási eljárásról szóló 2013. évi CCXXXVIII. törvény értelmében, az aláírásgyűjtő íveket azok átvételét követő százhusz napon lehet benyújtani a Nemzeti Választási Irodához az aláírások ellenőrzése céljából. Az összegyűlt aláírások ellenőrzését az NVB hatvan napon belül végzi el, az ellenőrzés eredményét határozatban állapítja meg, és amennyiben összegyűlt a kívánt számú aláírás, az NVB elnöke az eredményről a határozat jogerőre emelkedését követő munkanapon tájékoztatja az Országgyűlés elnökét, aki a kezdeményezést a legközelebbi ülésnapon bejelenti. A kezdeményezésről a tájékoztatástól számított harminc napon belül köteles dönteni az Országgyűlés.

A kezdeményezés szervezői kijelentették, hogy *„a magyarországi székelyek a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény 148. § (3) bekezdésének felhatalmazása alapján bizonytságot kívánnak tenni arról, hogy megfelelnek a nemzetiségi törvényben foglaltaknak. Ezen oknál fogva alulírottak kijelentjük, hogy a székely nemzetiséghez tartozónak valljuk magunkat!”* A Nektv. 148. § (5) bekezdése alapján a fő vizsgálandó kérdés, hogy a

magyarországi székelyek megfelelnek-e a törvény feltételeinek, a Nektv. alábbi nemzetiség-fogalmának (1. § (1)):

„E törvény értelmében nemzetiség minden olyan - Magyarország területén legalább egy évszázada honos - népcsoport, amely az állam lakossága körében számszerű kisebbségben van, a lakosság többi részétől saját nyelve, kultúrája és hagyományai különböztetik meg, egyben olyan összetartozás-tudatról tesz bizonytságot, amely mindezek megőrzésére, történelmileg kialakult közösségeik érdekeinek kifejezésére és védelmére irányul.”

A hatályos rendelkezések szerint a Nektv. személyi körébe az elismert nemzetiséghez tartozó, azt kinyilvánító, Magyarországon lakóhellyel rendelkező személyek tartoznak, a népcsoporttól nyilvánítást viszont kizárólag csak a helyhatósági választásokon választójoggal és magyar állampolgársággal rendelkezők kezdeményezhetik. A törvény számos objektív feltételt állapít meg: a százéves honosságot, a számbeli kisebbséget, valamint a saját nyelv, kultúra és hagyományok meglétét. Szubjektív eleme a meghatározásnak az összetartozás-tudat, amely mindezek kifejezésére, a közösség érdekének kifejezésére és védelmére irányul.

Álláspontunk szerint a Magyarországon élő székely közösség nem felel meg a nemzetiségek elismeréséről szóló törvényi feltételeknek.

INDOKLÁS

Az uralkodó történettudományi, régészeti, néprajzi és nyelvészeti álláspontok a székelyeket az etnikulturális értelemben vett ***modern magyar nemzet szerves részének tekintik***, amelyet a vonatkozó szociológiai és kulturális antropológiai kutatások, esettanulmányok is megerősítenek. Egy olyan, a magyar kulturális nemzetből kiszakított, ***a romániai magyar kisebbség (nemzetrészt) integráns részét képező regionális-néprajzi csoport***, amelynek önmeghatározásában, különböző megnyilvánulásaiban az etnicitás és a regionális kultúra, a hagyomány meghatározó szerepet játszik. A rendi natio közösségi azonosságtudatát a 19. század közepétől a magyar nemzetépítés regionális közösségtudata váltotta fel a közös eredet, a tájhaza, a kulturális örökség, az önkép tudatosításával.

A ***székelyek eredete*** bár nem tartozik a történettudomány megnyugtatóan tisztázott kérdései közé, fontos látni, hogy az erre vonatkozó tudományos interpretációk mellett rendre komoly szerephez jutottak a különböző származásmítoszok, köztük elsőként a sokáig jelenlévő, a nemzeti romantika korában az Árpád-ház eredethagyományának örököseként megerősödött hun származás elmélete. A tudományos vizsgálatok egy része a nem magyar eredet mellett érvel (besenyő, avar, türk, kazár, volgai bolgár), míg mások a magyarság különböző rétegeiből megszervezett határőr csoportnak tartják a székelységet. A 20. század elejétől kezdve egyes román politikai és akadémiai szereplők elmagyarosodott románokként tekintettek a székelyekre.

A ***székelységnek legnagyobb számban otthont adó Székelyföld*** az Árpád-kortól a 16. század elejéig a Magyar Királyság része volt, majd a mohácsi csatavesztést (1526) követően a székelység a fokozatosan önállósuló Erdélyi Fejedelemség államalkotó rendi nemzeteinek egyike lett. Az Erdély délkeleti részébe került székelyek kivételével, az ország más részein,

elsősorban a határmenti területeken letelepedettek a 14. század végére már elvesztették a területi-népi különállásukat. A Székelyföldön a katonai szolgálathoz szorosan kötődő sajátos szabadságjogaik és a széki közigazgatási szervezet azonban a Habsburg Monarchiához való csatolást követően is megmaradtak a határőrző szereppel együtt. A kiváltságokra alapozva kialakult egyfajta regionális és csoporttudat, de a „székely nemzet” mint rendi formáció és fogalomhasználat az 1848. évi forradalom idejére megszűnt, és 1876-ra a széki szervezetet is felváltották a vármegyék. A székelyföldi középkori régészeti leletek, a földrajzi nevek, a népi kultúra elemei, valamint a székely nyelvjárások is azt mutatják, hogy magyar népességről volt szó, amely elsősorban életmódjában, gazdálkodásában, regionális intézményességében különbözött a más területeken élő magyaroktól. A székely dialektusok közeli párhuzamot mutatnak egyes dunántúli és Pozsony környéki magyar változatokkal, amely az érintett csoportok korai erdélyi áttelepülésével magyarázható. A magyar nemzettudat gyökerei így jóval korábbiak, és a modern nemzetfejlődés időszakában, a 18. század végétől kezdve a székelyek a modern, polgári értelemben vett magyar nemzet részének vallották magukat.

Az 1918-as impériumváltást követően *a Székelyföld is célpontjává vált a román nacionalizmus nemzeti homogenizációs törekvéseinek*, amelyek – a sajátos szovjet mintára létrehozott autonóm tartomány széles körű magyar nyelvhasználati jogokat biztosító 1952-1968 közötti periódusa után – visszatértek a kései államszocialista időkben. Az 1989-es rendszerváltást követően a székelyföldi politikai jövőképet leginkább egy magyar dominanciájú történeti-kulturális autonóm régió kiépítése és intézményesítése határozta meg. Ennek a folyamatnak a része a megerősödő magyar identitástudat, továbbá a székely azonosság valós és mitikus elemeire, a regionális reprezentáció régi és újonnan alkotott formáira is alapozott önkifejezés (emlékezet- és történetpolitika). A regionális kötődés kifejlődését és erősödését a rendi hagyományokon, az egykori közigazgatási különálláson túl segíti az, hogy a székelyek tömbben élnek, a Székelyföldön lokális többséget alkotnak, és ehhez köthetően sajátos szocializációs és kulturális közeggel, valamint ebből adódóan a közösségi identitást reprezentáló szimbólumokkal rendelkeznek. A magyar nemzeti identitás és a székely regionális identitás szoros összefonódása jelöli így ki napjainkban a Székelyföld mint egyfajta identitásrégió külső határait is.

Az impériumváltást követően, a *20. század folyamán több időszakban került jelentősebb székely népesség a mai Magyarország területére*, mindenekelőtt a világháborúkat követően és a rendszerváltást megelőző években. A magyarországi székelyek már a két világháború között létrehozták egyesületeiket. A periódusokból kiemelendő a bukovinai székelyek Bácskába, majd Magyarországra történő áttelepítése a második világháború végén, amelynek eredményeként több tízezer székely lelt új otthonra Baranyában, Tolnában és Bács-Kiskunban, illetve a Duna mentén. A napjainkban Magyarországon működő székely szervezetek jelentős részét ez utóbbiak teszik ki, és a bukovinai székely kultúrát a magyar kultúra elismert és méltó részeként határozzák meg.

Összességében *a mai székely azonosságtudat jóval inkább egy olyan sajátos területi-közösségi identitás, amely a magyar nemzet részeként, de azon belül jól elkülöníthetően*

regionálisan határozza meg önmagát. A magyarországi nemzetiségként való hivatalos elismertetés objektív és törvényi feltételei tehát nem állnak fent.

**Az eredetivel
mindenben megegyező
hiteles másolat.**

Gecsi István

Budapest, 2018. 07. 12.

